

6.2 Gramatikos, rašybos, skyrybos įtvirtinimas ir kartojimas

1. Sudėkite reikiamus skyrybos ženklus.

Miškas

Miškas – tai tankiais medžiais apaugusi teritorija kurioje susiformavę būdingi augalijos gyvūnijos ir grybų kompleksai. Miškai skirstomi į spygliuočių lapuočių ir mišriuosius. Pagal medžių įvairovę dirvožemius drėgmę skiriama daug miško tipų kerpšilis žaliašilis šilabalis tyrašilis žaliagiris paraistis raistas ir kiti. Miškas svarbus nes saugo biologinę įvairovę gamina deguonį mažina dirvožemio eroziją ir vandens taršą mus aprūpina mediena ir teikia vietų poilsiui. Lietuvoje jis vadinamas įvairiais vardais miškas miškelis miškinė giria giružė giraitė girynas medė medžias medynas miškavietė.

Manoma kad ištirpus paskutiniam ledynui (prieš 13 000 – 15 000 metų) mūsų krašte augo tik beržai keružiai ir gluosniai. Vėliau orai atšilo, prieš 10 000 – 12 000 metų jau augo beržynai ir pušynai o tarp jų – lazdynai. Prieš 8000 metų orai dar labiau atšilo pradėjo augti liepos ąžuolai. Visoje Lietuvoje augo miškai o atviros vietos buvo tik pelkėse ir vandens telkiniuose. Prieš 4000 metų vietoj lapuočių įsigalėjo spygliuočiai, ypač eglynai. Prieš 15000 metų mūsų miškai buvo tokie kaip dabar.

Iš Selemono Paltanavičiaus kn. „Atradimai gamtoje. Keliauk ir pažink“

2. Tekste „Miškas“ raskite po tris vientisinius ir sudėtinius sakinius. Juos išrašykite, pabraukite gramatinius centrus.

Vientisiniai sakiniai:

Sudėtiniai sakiniai:

6.2 Gramatikos, rašybos, skyrybos įtvirtinimas ir kartojimas

3. Įrašykite praleistas raides.

Šuns laiškas

Šuo par__šė Dievui l__šką, o jame paprašė, kad pal__ngvintų jo dalią, nes m__stas prastas ir g__venimas bl__gas. Šuo laiško pats nun__šti negal__jo, nes b__vo prir__štas, tai įdavė k__tinui, kad tas nun__štų Dievui. Katinas prižad__jo. Gr__žo katinas namo. Pam__nė, kad r__toj nun__š. Ėmė lai__ką ir past__tė į k__rtę. O padėj__s u__miršo. Po k__lių d__nų atsim__nęs pasiž__ri – ogi laiškas sukap__tas p__lių. Paskui sut__ko š__nį.

– Ar nunešei? – kl__sia jo šuo.

T__met katinas pas__kė, kas nut__ko. Šuo perp__kęs šoko ir vos neperpl__šė katino, tas vos sp__jo pab__gti. Nuo to l__ko šuo nekenčia katino ir jį v__ja. O katinas vis pel__s g__do.

Iš Editos Korzonaitės kn. „Kadaise ir akmenys augo. Lietuvių etiologinės sakmės“

4. Skliaustuose esančius žodžius parašykite reikiamu linksniu.

Smulkio (ežeras) _____ gyvena krokodilas.

Jeigu netikit, paklauskit (siuvėjas) _____ Svirskio.

Kai Bernūdiškio skardžiuose prisirpsta pirmosios žemuogės, o Meškučių (kalvelės) _____ išplaukėja rugiai ir vis labiau vidurvasarin skubančios (saulė) _____ spindulių kaitinamas sušyla Smulkio vanduo, prasideda tikras gyvenimas. Mat tada ant riebių naktinių (sliekai) _____ Smulkyje pasiunta kibti kilograminiai ešeriai.

Siuvėjas Svirskis (žuvis) _____ mėgsta kaip katinas. Tik pats niekada nemeškerioja. (Krokodilas) _____ bijo. O gal paprasčiausiai (laikas) _____ neturi. Juk siuva nuo (rytas) _____ ligi (vakaras) _____.

(Vidmantas) _____ Šakaliui dar geriau – už keletą (ešeriokai) _____ Svirskis visuomet paskolina savo (valtis) _____, kuri sena ir skylėta kaip (kandžiai) _____ sukapati kailiniai, bet vis dėlto valtis, o ne koks nors iš rąstų sukaltas plaustas.

Taigi siuvėjas Svirskis tikina ir (didelis) _____, ir mažą – Smulkio (ežeras) _____ gyvena į (krokodilas) _____ panaši pabaisa. (Vasara) _____ ji tykia plaukioja palei (švendrynas) _____ po vandeniui ir ryja visa, kas gyva: žuvis, varles, narus ir tilvikus.

Vytautas Račickas „Zuika dar gyvas“

6.2 Gramatikos, rašybos, skyrybos įtvirtinimas ir kartojimas

5. Nurodykite, kokios kalbos dalys yra paryškinti žodžiai, jeigu įmanoma, iškelkite klausimą ir parašykite jį virš žodžio.

Taip ar kitaip buvo tą **nelemtą** naktį, tiktai **Pinčiukas** nuo to ryto **pasidarė** Baltaragio bernas **ir** ištikimai pratarnavo pas **jį** beveik **septynerius** metus.

Jis su malonumu **suko** malūno sparnus **už** vėją, prižiūrėjo girnas ir dirbo **visus** kitus darbus, **kuriuos** jam pavesdavo Baltaragis. Ir būtų pasidaręs visai **geras** malūnininkas, kad ne visokios **velniškos** silpnybės. Bet ko norėti iš velnio, jeigu ir **žmonės** to gero **apsčiai** turi, o juk velnias, kaip sako, visų **blogybių** įkūnijimas.

Turėjo Pinčiukas ir gerų **ypatybių**, iš kurių Baltaragiui **labiausiai** patiko, kad buvo **sąžiningas**, laikėsi žodžio ir **bijojo** moteriškų sijonų. Jau iš tolo **pamatęs** moterišką sijoną, **lįsdavo** po girnomis ir inkšdavo iš baimės **kaip** šunytis, kol Baltaragis jį **nuramindavo**.

Kazys Boruta „Baltaragio malūnas“

